

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Рауфзода Сайвали Гурез дар мавзуи «Методикаи баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. – Педагогика (5.3.10.11.–Назария ва технологияи таълими меҳнат ва дизайн) пешниҳод мегардад.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқоти унвончӯ Рауфзода С.Г. аз он бармеояд, ки дар шароити муосири рушди иҷтимоӣ-иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми маориф ба омӯзгорони дорои салоҳиятҳои баланди касбӣ ва қобилияти мутобикшавӣ ба талаботи нави ҷомеа ниёз дорад. Хусусан, тайёр намудани омӯзгорони фанни технология (таълими меҳнат) бо таъя ба равишҳои инноватсионӣ, ҳамгироии донишҳои назариявӣ бо малакаҳои амалӣ ва рушди қобилияти эҷодкорӣ яке аз масъалаҳои ҳалталаби илмӣ педагогӣ ба шумор меравад.

Таҷрибаомӯзии педагогӣ ҳамчун марҳилаи калидии омодагии касбӣ имконият фароҳам меорад, ки сатҳи мустақилият, тафаккури эҷодӣ ва омодагии донишҷӯён ба фаъолияти воқеии омӯзгорӣ ташаккул ёбад. Дар айни замон, гузариш ба модели таҳсилоти бар пояи салоҳият тақмили асосҳои назариявӣ ва методии тайёр намудани омӯзгорони ояндаро тақозо менамояд. Аз ин рӯ, таҳқиқи роҳҳо ва воситаҳои баланд бардоштани самаранокии омодагии касбии омӯзгорони фанни технология аҳамияти илмӣ-амалӣ дошта, ба эҳтиёҷоти воқеии низоми таҳсилоти муосир ҷавобгӯ мебошад.

Тавре ки аз мазмуни автореферат бармеояд, ҳадафи асосии таҳқиқот дар асоснок намудани ҷиҳатҳои назариявӣ ва таҳияи роҳу воситаҳои методии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар ҷараёни таҷрибаомӯзии педагогӣ бо таъя ба равишҳои инноватсионӣ ва талаботи таҳсилоти бар пояи салоҳият иборат мебошад. Муаллиф дар ҷараёни таҳқиқ моҳияти таълими технологияи иттилоотиро аз дидгоҳи робитаи байнифаннӣ таҳлил намуда, роҳҳои амалии татбиқи онро дар омӯзиши фанни математика нишон додааст.

Автореферати диссертатсияи пешниҳоднамудаи унвончӯ бо риояи талаботи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ таҳия гардида, дорои сохтори мукамал ва мантиқии илмӣ мебошад. Кор аз муқаддима, 3 боб ва 6 зербоб иборат буда, пайдарҳамии масъалаҳои баррасишаванда ба таври возеҳ нигоҳ дошта шудааст. Дар муқаддима мубрамияти мавзӯ дар заминаи талаботи таҳсилоти муосир асоснок гардида, дараҷаи омӯзиши масъала, ҳадафу вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқ, инчунин аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои бадастомада ба таври мушаххас муайян шудаанд.

Дар боби якум оиди «Асосҳои назариявии методикаи баланд намудани салоҳиятнокии касбии омӯзгори ояндаи фанни технология (таълими меҳнат)

дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ» - унвонҷӯ таҳлили амики адабиёти илмӣ-педагогиро анҷом дода, мафҳумҳои калидӣ, равишҳои методологӣ ва заминаҳои назариявии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаро равшан месозад. Зербобҳои боб ба муайян намудани хусусиятҳои фаъолияти касбии омӯзгори фанни технология ва асоснок намудани зарурати такмили методикаи омодаасозии онҳо дар шароити таҳсилоти муосир равона гардидаанд, ки аз дараҷаи баланди таҳлили илмӣ муаллиф шаҳодат медиҳад.

Боби дуюм – «Моҳият, захираҳои педагогии таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ва амсилаи ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгори оянда» ба ошкор намудани нақш ва имкониятҳои таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ҳамчун муҳити самараноки рушди касбӣ бахшида шудааст. Дар ин боб унвонҷӯ моҳияти педагогии таҷрибаомӯзӣ, захираҳои таълимӣ-тарбиявии он ва амсилаи пешниҳодшудаи ташаккули салоҳиятнокии касбиро асоснок намуда, шарту омилҳои татбиқи самараноки онро дар амалияи таълимӣ бо далелҳои илмӣ нишон медиҳад.

Боби сеюми диссертатсия оиди «Кори таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ» ба санҷиш ва тасдиқи амалии хулосаҳои назариявии таҳқиқ бахшида шудааст. Дар зербобҳои боби мазкур марҳилаҳои гузаронидани таҷриба, усулҳои ҷамъоварӣ ва коркарди маълумот, таҳлили натиҷаҳо, инчунин арзёбии самаранокии амсила ва тавсияҳои методии пешниҳодгардида ба таври муфассал баррасӣ шудаанд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар ғанӣ гардонидани асосҳои илмӣ-методии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар қараёни таҷрибаомӯзии педагогӣ ифода ёфта, он таҷрибаомӯзиро ҳамчун унсури муҳими рушди касбии омӯзгор аз нигоҳи педагогӣ асоснок менамояд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот аз он иборат аст, ки натиҷаҳои бадастомада метавонанд дар такмили барномаҳои таълимӣ, курсҳои махсус, низомии такмили ихтисос ва азнавтайёркунии омӯзгорони фанни технология, инчунин дар таҳияи усулҳои ғаёл ва воситаҳои арзёбии фаъолияти таълимӣ-маърифатии донишҷӯён мавриди истифода қарор гиранд.

Аз мазмуни автореферат маълум мегардад, ки мундариҷаи асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионии Рауфзода С.Г. дар 20 интишороти илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд. Аз шумораи умумии онҳо 13 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 6 мақола дар маҷаллаҳо ва маводи конференсияҳои илмӣ ба нашр расидаанд. Илова бар ин, 1 дастури методӣ таҳия ва ҷоп гардидааст.

Ҳаҷми умумии диссертатсия 195 саҳифаи матни компютериро дар бар гирифта, аз 2 диаграмма ва 4 ҷадвал ва 1 амсила иборат мебошад. Рӯйхати адабиёт аз 166 номгӯйи манбаъҳои илмӣ ва методӣ таркиб ёфтааст.

Бо назардошти таҳлили мазмуни автореферати диссертатсия метавон хулоса намуд, ки таҳқиқоти унвонҷӯ Рауфзода С.Г. дорои аҳамияти баланди илмӣ ва амалӣ буда, ба талаботи муосири илми педагогӣ ва ниёзҳои воқеии низоми таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Мавзӯи интихобгардида мубрам буда, ҳадафу вазифаҳои таҳқиқ равшан муайян ва бо мазмуни қор ҳамоҳанганд. Сохтори диссертатсия мантиқӣ тарҳрезӣ шуда, таҳлили назариявӣ бо натиҷаҳои таҷрибаӣ-озмоишӣ ба таври мутавозин пайваست гардидааст. Хулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда асоснок буда, имконияти татбиқи васеъ дар амалияи омодаسازی, тақмили ихтисос ва фаъолияти касбии омӯзгорони фанни технология (таълими меҳнат)-ро доранд.

Бояд гуфт, ки диссертатсияи Рауфзода Сайвали Гурез дар мавзӯи **«Методикаи баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ»** таҳқиқоти ба анҷомрасонида ба ҳисоб рафта, ҷавобгӯи ба талаботи Комиссияи олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад ва муаллифи онро барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз **рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика (5.3.10.11.–Назария ва технологияи таълими меҳнат ва дизайн)** арзанда меҳисобам.

Такриздиханда: доктори илмҳои педагогӣ,

и.в.профессори кафедраи физика ва географияи

Донишгоҳи давлатии Данғара

Суроғай ҷои қор: 735320, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Данғара, кӯчаи Марказӣ 25, Донишгоҳи давлатии Данғара.

Тел.: (+992) 555050924.

E-mail: olimov -1964@mail.ru



Олимӣ А.Р.

Имзои доктори илмҳои педагогӣ,

и.в.профессори кафедраи физика ва

географияи Донишгоҳи давлатии Данғара

Олимӣ А.Р. – ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва қорҳои

махсуси Донишгоҳи давлатии Данғара

Суроға: кӯчаи Марказӣ 25,

Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Данғара

E-mail: avliyqulov97@mail.ru

«10» 02 соли 2026.



Тоирзода С.Т.